

BİR KONSER

FARUK YENER

BENCE 1965 yılında Türk sanat hayatının belki en önemli olayı 25 Kasım günü Viyana'da «Musikverein — Müzik Birliği» salonunda düzenlenen bir konserdi. 19 uncu yüzyıl müzik dünyasının muhteşem başkentinde üç Türk bestecinin bazı eserleri ilk defa sunuluyor; bestecilerden ikisi eserleri bizzat yönetiyor, günümüzde sayısı onu geçmeyen «usta piyanistler» sınıfına çoktan katılmış bir Türk kıızı solist olarak katılıyordu. Program şuydu:

İlk bölüm: Ulvi Cemal Erkin, «İkinci Senfoni»

Necil Kâzım Akses, «Büyük Orkestra İçin Ballad»

İkinci bölüm: Cemal Reşid Rey, «Eski Bir İstanbul Türküsü (Üsküdar'a giderken) üzerine piyano ve orkestra için çeşitlendirmeler»

Orkestra: Viyana'nın ünlü bir topluluğu, «Tonkünstler» orkestrası.

Yöneticiler: Birinci bölümde; Ulvi Cemal Erkin, ikinci bölümde; Cemal Reşid Rey. Solist: İdil Biret.

O akşam Viyana'da iki önemli müzik olayı daha var; Devlet Operasında sayılı bir temsil ve Güney Almanya Radyosu Senfoni Orkestrasının konseri. Buna rağmen «Müzik Birliği» salonundaki binbeşyüz koltuk dolu. Üç değerli sanatçımızın verimi ayrı ayrı, uzun uzun alkışlanıyor, hele İdil Biret ve Cemal Reşid Rey coşkun dinleyicileri sekiz defa selâmlamak zorunda kalıyorlar. Ertesi gün Viyana basınında sanatçılarımız günün konusu.

● «Kurrier» gazetesi «Türkler Gene Viyana'da» başlığı altında her üç eseri ayrı ayrı övdükten sonra yazıyı İdil Biret'in hayret verici güç ve heyecanını, üstün tekniğini belirterek bitiriyor.

● «Morgen Express» gazetesi «Türkiye'den Müzik» başlığından sonra «Bu gibi konserler yılda üç dört defa düzenlenmeli. Koca dünyamızın uzak köşelerinden en tatlı haberleri ancak sanatçılar ulaştırabiliyor» diye başlayarak çağdaş Türk müziğinin gelişimini, önemini anlatıyor, her üç besteci çevresinde bilgi veriyor, eserleri övüyor, şu cümlelerle bitiriyor: «İdil Biret Doğunun zarif, narin bir çiçeği. Fakat piyanonun tuşlarına uzanmaya görsün, güçlü, kıvılcımlı bir vahşi kedi kesiliyor.»

● «Neues Österreich» gazetesi «Müzik Birliği Salonunda Alla Turca» başlığını atıp hayranlık dolu satırlar dizedikten sonra ekliyor: «İdil Biret (İstanbul Türküsü) nü güçlü bir anlatım ve hârika bir ritm inceğiyle çaldı. Tonkünstler Orkestrası gerek Erkin'in itinalı güdümü, gerek Rey'in keskin aksanlı yönetiminde kendini çok iyi hissetti.»

● «Wiener Zeitung» «Türk Müzik Konukları» başlığı altında sütün dolusu övgü yayılıyor.

Konserden sonra «Österreichischer Rundfunk - Avusturya Radyosu» bestecilerimizden eserlerini yayınlama iznini alır, röportajlar yapar, İdil'le konser anlaşması imzalar, Tonkünstler Orkestrası İdil'i bir konser için çağırır, «Amadeo» adlı plâk şirketi anlaşma teklif eder.

Ya siz sevgili okuyucular, siz, bu öğünç verici olayın kahramanı sanatçıların vatandaşları, kendi öz radyolarımızdan bu konser çevresinde herhangi bir şey duyduunuz mu? Halbuki bilerseniz bu olayı sığağı sığağına sizlere de tümüyle yansıtmak, göğsünüzü iftiharla kabartmak o kadar kolay bir işti ki...